

KULTTUURIHISTORIALLINEN KYLÄ PIRKANMAALLA | WANHA TEHDAS | INTO KESKUS | KYLÄKIRKKO

KILLINKOSKI

KULTTUURIKESÄ 2018

VALOKUVATAIDE, -HISTORIA JA -TEKNIikka | NAUHATEOLLISUUS | RAKENNUSPERINTÖ

Nähtävää Wanhalla Tehtaalla

- Pohjoismaiden ainoa Nauhateollisuusmuseo
- Tehdasmyymälä jossa maan laajin nauha- ja nauhatuotetuotevalikoima
- Into-keskus – Nyströmin suvun vaiheita ja kultakauden mestarikuvaaja I.K. Inhan elämää
- Kamerataivas - Suomen Kameramuseo
- Kamerataivaan gallerian valokuvanäyttelyt
- Valokuvaamo Tenhola-näyttely
- Kyläkirpputorihalli
- Kirjakirppu
- Galleria Killin Kalleriassa kuukausittain vaihtuvat taidenäyttelyt koko kesän ajan
- Kuvittaja Marjaliisa Pitkärannan (s.1941 - k.2003) muistoateljee
- Josef Stenbäck ja Killinkoski, pysyvä arkkitehtuurinen näyttely Stenbäckin rakennuspiirustuksineen
- VPK:n Wanhalla palokaluston näyttely
- Kylämuseo Killin parturi-kampaamo
- Nostalgiset lelut Mikkelikutomossa
- Vanhojen opetustarvikkeiden kokoelma
- Viihtyisä Museokahvila

Vuosittain Wanhalla tehtaalla vierailee yli 20 000 kävijää eri puolilta Suomea. Kaikkiin tehtaan kohteisiin on vapaa pääsy. Maksulliset ryhmäopastukset tilauksesta. Tervetuloa tutustumaan!

WANHA TEHDAS

Killinkosken vanha P.G.Holmin (myöh.Inka Oy) nauhatehdas on kuuluisan arkkitehdin **Josef Stenbäckin** suunnittelema tehdasrakennus, jonka vanhimmat osat ovat valmistuneet 1908 ja se kuuluu suojelukohteisiin.

Vanhoista tehdastiloista on Killinkosken kyläyhdistys ry kehittänyt mielenkiintoisen ja monipuolisen matkailukohteen, joka heijastaa maaseudun keskellä harvinaista yli 100-vuotiaasta teollisuusperinnettä.

OPASTUKSET RYHMILLE

Mikäli haluatte tulla ryhmän kanssa tutustumaan Killinkosken nähtävyyksiin, meiltä voit tilata opastuksen ryhmällemme. Eri opastuspaketteja on valittavissa 3 erilaista, kunkin ryhmän kiinnostuksenkohteen mukaan:

1. JOSEF STENBÄCK JA KILLINKOSKI

Tutustuminen maamme kuuluisimman ja tuotteli-aimman kirkkoarkkitehdin Josef Stenbäckin suunnittelemaan rakennukseen Killinkoskella. Kierros soveltuu hyvin kaikille kirkkoarkkitehtuurista ja rakennusperinteestä kiinnostuneille.

2. YLEISKIERROS WANHALLA TEHTAALLA

Kyläoppaan opastuksella tutustuminen Killinkosken kylän vaiheikkaaseen teolliseen historiaan, sekä tutustuminen Wanhalla Tehtaan eri kohteisiin. Opastuksen kesto noin 45min.

3. SUOMEN KAMERAMUSEON TUTUSTUMINEN

Valokuvauksesta, kameroista ja tekniikasta kiinnostuneille opastettu kierros Suomen Kameramuseossa Kamerataivaassa Killinkosken Wanhalla tehtaalla. Opastuksesta vastaa Suomen Valokuvahistoriallinen yhdistys ry.

Varaukset:

Opastuksen varaukset em. opastuspaketteihin 2 viikkoa ennen ryhmän saapumista
Puhelimitse: 0400-453 054
Sähköpostitse: killinkoski@killinkoski.fi

Hinnat ryhmäopastukselle:

Alle 25 henkeä	30 €
Yli 25 henkeä	50 €
Pienryhmät (alle 10 henkeä)	Sopimuksen mukaan.

HUOM! Kävijöille ilman opastusta on aina VAPAA PÄÄSY kaikkiin Wanhalla tehtaan kohteisiin.

UUTTA 2018:

Uusitut opasteet sekä mahdollisuus sähköiseen opastuskierrokseen lainaamalla tabletti Wanhalla tehtaan kahvilasta panttia vastaan.

WANHA TEHDAS AVOINNA YMPÄRI VUODEN

**Kesäkausi:
19.5–30.9.2018**
ma–pe 10–17
la 10–15
su 12–17

Talvella rajoitetut aukioloajat.
Loka-huhtikuun ajankohtaiset aukioloajat päivitetään nettisivuillemme.

Kirpputori avoinna 15.5.–30.9.
Kirpputorin puh. 046 8892 870

Poikkeukset aukioloajoissa 2018
tehdas suljettu:
30.3.–1.4. | 30.4.–1.5. | 10.5. | 13.5.
22.–23.6.

(Huomioikaa, että kiinteistö on vanha teollisuusrakennus jossa on paljon portaita.)

INFO Puh: 0400-453 054
killinkoski@killinkoski.fi

www.killinkoski.fi

8 VUODENAIKAA

Kertomuksia ja kuvia Kuusamosta ja kuusamolaisista

Killinkosken Wanha Tehdas | Into-keskus
19.5.–30.9.2018

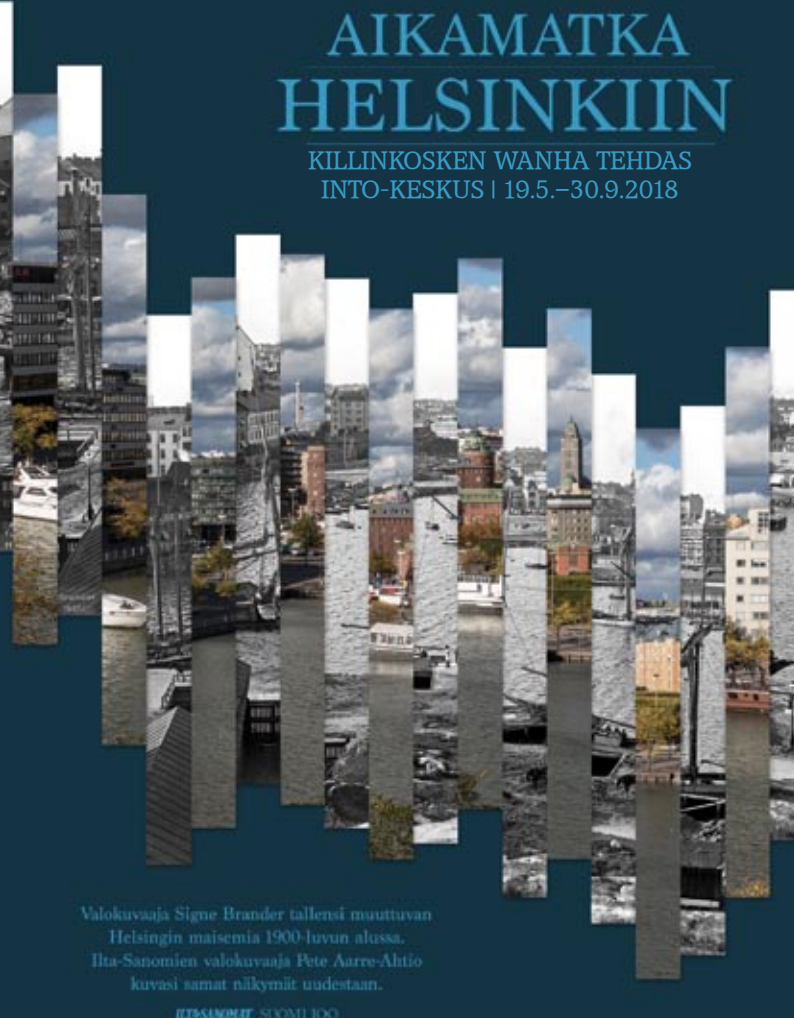

Kertomuksia Kuusamosta
ja kuusamolaisista

Kuvateos **Kahdeksan vuodenaikaa** on osa kuusamolaislähtöisten Koutaniemen ja toimittaja Reetta Rätty'n Kyliltä Kuultua -projektia. Teoksissa uppoudutaan kuusamolaisuuteen ja kuusamolaisten luontosuhteeseen.

Meeri Koutaniemi on palkittu kuusamolainen vapaa valokuvaaja ja journalisti. Työssään hän on keskittynyt ihmisoikeuksien ja selviytymistarinoiden dokumentoimiseen ympäri maailmaa.

Reetta Rätty on kuusamolainen toimittaja, joka on työskennellyt mm. Koillisanomissa, Ylioppilaslehdessä ja Helsingin Sanomissa. Nykyään hän on vapaa toimittaja, yrittäjä, kolumnisti, kahden lapsen äiti ja matkainen.

AIKAMATKA HELSINKIIN

KILLINKOSKEN WANHA TEHDAS
INTO-KESKUS | 19.5.–30.9.2018

Valokuvaaja Signe Brander tallensi muuttuvan Helsingin maisemia 1900-luvun alussa. Ilta-Sanomien valokuvaaja Pete Aarre-Ahtio kuvasi samat näkymät uudestaan.

ILTASANOMAT SUOMI 100

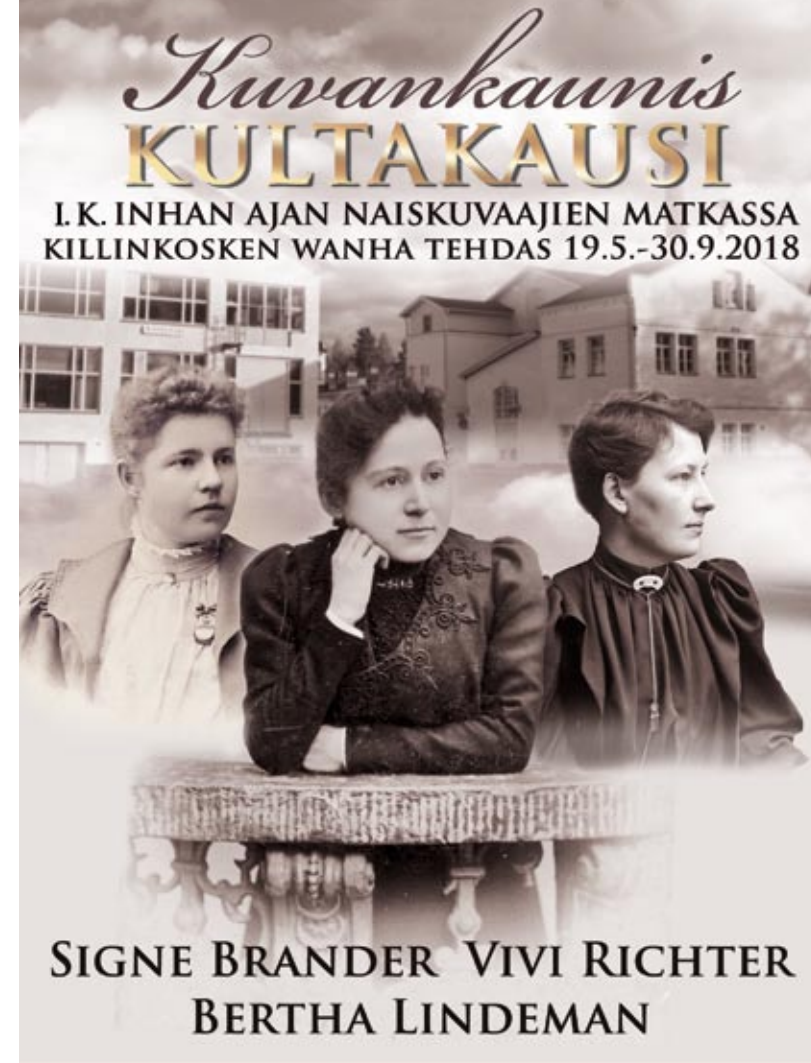
ILTASANOMAT

Signe Brander tallensi
muuttuvaa Helsinkiä 1907–1913

Signe Brander (1869–1942) oli suomalainen valokuvaaja, joka kuvasi muun muassa kaupungin arkea, sotien taistelupaikkoja ja kartanoarkkitehtuuria. Parhaiten hänet kuitenkin tunnetaan Helsinki-kuvistaan. Helsinki muuttui 1900-luvun alussa voimakkaasti – kaupunki laajeni ja rakennettiin paljon uutta. Siksi Helsingin muinaismuistolautakunta antoi vuonna 1906 Branderille tehtäväksi tallentaa muuttuvaa kaupunkikuvaa myös jälkipolville.

Valokuvaaja **Pete Aarre-Ahtio** (s. 1967) kuvasi samat kaupunkinäkymät uudestaan. Hän on toiminut Ilta-Sanomien kuvaajana vuodesta 2012. Projektin alkoi työtehtävänä, mutta jatkui sen jälkeen itsenäisesti kiinnostuksesta kotikaupunkiin ja valokuvauksen historiaan.

INTO-KESKUS AVOINNA: MA-PE 10-17 LA 10-15 SU 12-17

Karoliina Veijo feat. I.K.Inha

SADAN VUODEN AIKAHYPPY

VALOKUVATAIDENÄYTTELY 19.5.-30.9.2018

INTO-KESKUS • WANHA TEHDAS

www.karoliinaveijo.com

fb.com/KaroliinaVeijoArt

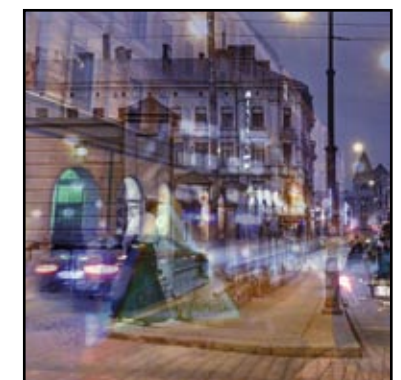
ARK. 10-17 • LA 10-15 • SU 12-17 • INKANTIE 60 • 34980 KILLINKOSKI

Valokuvaus – uusi taiteenlaji
ja naisten uusi ammatti

Aika harvat tietävät, että naiset olivat eturintamassa vakiinnuttamassa valokuvausta Suomeen. Into Konrad Inhan tuotteliain kausi valokuvaajana asettuu 1880-luvun lopusta 1910-luvulle. I. K. Inhan aikalaista naisvalokuvaajista valittiin Into-keskuksen näyttelyyn kolme: **Signe Brander**, **Bertha Lindeman** ja **Vivi Richter**. Heitä yhdistää rohkeus toteuttaa itseään ammatissaan.

He olivat itsenäisiä, hyvin koulutettuja edelläkävijöitä. Kaikki kuvasivat paljon Hämeessä ja Keski-Suomessa. Heitä yhdistävä paikkakunta oli Ruovesi. He tunsivat toisensa ja myös I. K. Inhan ammattinsa ja ystäväverkostonsa kautta.

Aikamatkailua
I. K. Inhan kanssa

Valokuvataiteilija **Karoliina Veijo** loi Suomen satavuotisjuhlavuoden kunniaksi värikkäitä valokuvakollaaseja, joissa mennyt ja tämä päivä limittyvät.

Sadan vuoden aikahyppy -teoksiin on kerrostettu Suomen valokuvataiteen museon kokoelmiin kuuluvia I. K. Inhan Helsinki-aiheisia kuvia kesältä 1908 ja Veijon samoissa paikoissa 2016-2017 taltioimia kaupunkinäkymiä. Kokonaisuus tarjoaa ainutlaatuisen aikamatkan pääkaupunkimme historiaan.

Veijo on jyväskyläläissyntyinen valokuvataiteilija, lauluntekijä ja runoilija. Valokuvaajana hänen erityisalaansa ovat värikkäiset arkkitehtuuripotretit ja symmetrisiksi peilatut, kerrostetut, satumaiset puisto- ja puutarhateokset.

Wanhan Tehtaan kohteet

INTO-KESKUS

Killinkosken Wanhalle Tehtaalle keväällä 2017 avattu Into-keskus on Virtain kaupungin ja Killinkosken kyläyhdistyksen ylläpitämä monipuolinen kulttuurikeskus. Pysyvässä näyttelyssä esitellään I. K. Inhan elämäntyötä valokuvaajana, kirjailijana, toimittajana ja kääntäjänä. Näyttelyn esineistö on pääosin Nyströmin suvun jäämistöä.

Into Konrad Inha (1865–1930) oli virtolaissyntyinen Suomen taiteen kultakauden toimija. Hän oli kielitaitoinen, kansainvälinen edelläkävijä. Inhan ystäväpiiriin kuuluivat mm. Juhani Aho, Pekka Halonen, Eero Järnefelt ja Jean Sibelius.

Into-keskuksen vuosittain vaihtuvissa näyttelyissä esitellään Inhan ja hänen aikaistensa tuotantoa sekä urauurtavia nykyaiteilijoita.

AAMU NYSTRÖMIN
TESTAMENTTI

Kuva: Studio Ikafo

Filosofian maisteri Aamu Nyström (1934–2014) oli I. K. Inhan veljen pojantytär. Hän lahjoitti Virtain kaupungille osan perinnöstään. Testamentin ohjeiden mukaan perustettiin Into-keskus, joka ylläpitää Nyströmin kulttuurisuvun muistoa Virroilla.

Aamu toimi äidinkielen opettajana Jyväskylän Normaalilyseossa ja Tampereen sairaanhoitajaopistossa. Eläkkeellä ollessaan hän kirjoitti I. K. Inhan ja samalla sukunsa elämäntauksen, joka ilmestyi vuonna 2011.

NAUHATEOLLISUUSMUSEO

Museo sijaitsee entisessä valmistusosastossa + ompelimossa. Museo on tiettävästi ainoa tämän tyyppinen Pohjoismaissa - toinen vastaavanlainen on Ronsdorfissa Saksassa. Museon kokoelmassa on koneita, esineitä, etiketti- ja nauhanäytteitä, sekä valokuvia satavuotisen nauhateollisuuden eri aikakausilta.

"KAMERATAIVAS" - SUOMEN KAMERAMUSEO

Suomen Valokuvahistoriallinen Yhdistys avasi yhdessä Killinkosken kyläyhdistyksen kanssa Wanhassa Tehtaassa 1.6.2007 Suomen Kameramuseon. Museon perusnäyttely muodostuu edesmenneen Svhy:n jäsenen Rainer Mattlinin ja hänen vaimonsa Sirkka Mattlinin testamenttilahjoituksena yhdistyksen haltuun siirtyneen kokoelman pohjalta. Lisäksi monet yksityishenkilöt ja yhteisöt ovat tehneet lahjoituksia kokoelman täydentämiseksi. Kokoelmassa on tällä hetkellä n. 3000 valokuvaukseen ja elokuvaan liittyviä esinettä.

Kamerataivas on mielenkiintoinen nähtävyys kaikille kameroista ja valokuvauksesta kiinnostuneille. Paljon kameroita ja tekniikkaa, 70-luvun mainoskuvaamo, elokuvaosasto ja Kauko Tannerin entisajan kamerakorjaamon esineistö.

Lisätietoja Suomen Valokuvahistoriallisesta Yhdistyksestä saa netistä osoitteesta www.svhy.org

GALLERIA KILLIN KALLERIA

Vanhaan pannulaan (pannuhuone) on rakennettu erikoinen kaksitasoinen näyttelytila. Galleriassa on koko kesän ajan kolmen viikon välein vaihtuvia näyttelyitä. Kaikkiin näyttelyihin on vapaa pääsy.

KUVITTAJA MARJALIISA PITKÄRANNAN (s. 1941 – k. 2003) MUISTOATELJEE

Museon välittömässä yhteydessä entisessä ompelimossa voitte tutustua tämän Killinkoskelta kotoisin olleen edesmenneen tunnetun ja tuotteliaan kuvittajan tuotantoon. Marjaliisa muistetaan eritoten Suomalaisista jouluaiheisista kuvituksistaan myös maailmalla.

KYLÄMUSEO: KILLIN PARTURI-KAMPAAMO

Killinkoskella 1930-luvulta asti toimineen parturi-kampaamon välineistönäyttely. Esineistö on Eila Hömmön kokoelma.

NOSTALGISET LELUT

Nalle- ja leluaiheinen pysyvä näyttely sijaitsee Mikkelikutomon tiloissa, ja perustuu keräilijä Rita Halttusen kokoelmaan.

TEHDASMYYMÄLÄ (NAUHALA OY)

Tehdasmyymälässä on maan laajin nauha- ja nauhatuotevalikoima. Kuminauhoja, kengännauhoja, vöitä, olkaimia, sidontaremmejä, nyörejä, talutushihnoja, retkiremmejä, kankaita, kuormasidontalaitteita, nostorakseja, nostovöitä ja erilaisia solkia ym.

KIRPPUTORIHALLI JA KIRJAKIRPPU

Vanhan silkkikutomon tiloissa sijaitsee suurikokoinen suosittu kirpputorihalli, josta voit tehdä edullisia löytöjä. Kirjoista kiinnostuneet voivat puolestaan vetäytyä kotoisaan kirjoihin erikoistuneeseen kirpputoriin, ”Kirjakirppuun”.

VALOKUVAAMO TENHOLA

Kamerataivaan yhteydessä sijaitseva näyttely esittelee Killinkoskella toimineen entisajan valokuvaamon kalustoa. Kävijä voi myös halutessaan poseerata Tenholan kauniin alkuperäisen taustakankaan edessä.

VANHOJEN OPETUSTARVIKKEIDEN KOKOELMA

Kyläyhdistyksen (mm. lakkautettujen kyläkoulujen varastoista) hankkimat esineet tuovat varmasti monia muistoja mieleen. Tämän pysyvän koulutarvikenäyttelyn yksi suosikkiesineistä on Nokia-merkkiset kumiset lypsyutareet. Huom. näyttelyn tavarat eivät ole myytävänä joitakin opetustauluja lukuunottamatta.

WANHAN TEHTAAN KUPPILA

Idyllinen, museokahvila vanhan pajan ja metalliverstaan tiloissa. Kahvia, tuoreita munkkeja, leivonnaisia, virvokkeita, jäätelöä.

VPK:N WANHAN PALOKALUSTON NÄYTTELY

Mikkelikutomon hallin välittömässä yhteydessä on Killinkosken Vapaapalokunnan kokoama sammutuskaluston näyttely.

Killinkosken sijainti

Killinkosken teollisuustaaajama sijaitsee Virtain ja Ähtärin puolella välissä kantatie 68:n varrella. Lähialueella on paljon muutakin koettavaa! Yhdistä kesämatkaasi vierailu Tuurin kyläkauppaan ja Ähtäri Zoon Pandataloon.

YHTEYSTIEDOT

Killinkosken Kyläyhdistys ry.
Inkantie 60, 34980 Killinkoski

Puhelin INFO: 0400-453 054

Sähköposti: killinkoski@killinkoski.fi
Nettisivut: www.killinkoski.fi

Killinkoski Wanha Tehdasmiljö

KILLINKOSKEN HISTORIAA

KILLI-JÄTTILÄINEN

Muinaisen tarinan mukaan, jota kylässä kerrottiin lapsille vielä 1800-1900 vaihteessa, Killinkoski on saanut nimensä Killi-jättiläisen mukaan.

Killi-jättiläinen asusti kylän läheisellä jäisellä vuoren huipulla josta se tarkkaili ympäristöään. Kerran se näki vaaran uhkaavan valtakuntaansa. Hävittääkseen vihollisensa, Killi-jättiläinen repäisi irti kotivuorensa huipun ja sinkosi sen vihollistaan kohti. Vuorenhuippu pirstoutui tuhansiksi palasiksi – näin syntyi Killinkoski – ja patoutuneet vesimassat syöksyivät kohti etelää. Samalla Killi-jättiläinen tuhosi itsensä, ja vihollinen selviytyi kamppailusta voittajana. On arveltu että Killi-jättiläinen symbolisoi jääkautta ja vihollinen aurinkoa. Tämä tapahtui silloin kun Ähtärin reitin vesistö muutti luoteisen virtaamissuuntansa kohti etelää, voimakkaan Merenkurkun alueen maankohoamisen vuoksi.

Toisen vanhan tarinan mukaan Killinkoski on saanut nimensä koskessa asuneen Killi-Koskenhaltijan mukaan. Valitettavasti näitä tarinoita ei ole täydellisinä kirjallisesti dokumentoituna olemassa, vaan ne perustuvat muistitietoihin.

KYLÄSTÄMME

Killinkosken teollisuustaaajama sijaitsee Virtain ja Ähtärin puolessa välissä kantatie 68:n varrella ja on pohjoisin Hämeen maakunnan kylistä. Sanotaankin, että ”Virrat on Hämeen huipulla ja Killinkoski Virtain huipulla”. Killinkoski on Suomen yli 100-vuotiaan nauhateollisuuden syntysija. Kylässä on sijainnut myös Suomen ensimmäinen makaronitehdas ja J. W. Enqvistin puuhiomo (1911–1954). Kylän keskustaa hallitsee P. G. Holmin vanha nauhatehdas sekä nykyisen Inka Oy:n tehtaiden uudet teollisuusiinteistöt.

Vanha nauhatehdas on kuuluisan kirkkoarkkitehdin Josef Stenbäckin suunnittelema. Hän on myös suunnitellut Killinkosken puukirkon. Kylänraitilla vajaan kilometrin pituisen tieosuuden varrella on useita erilaisia vanhoja puutaloja, entisiä tehtaan työväen asuntoja, joiden ”arkkitehtuuri” vaihtelee kulloinkin virassa olleiden Enqvist- tai Holm-yhtiöiden rakennusmestareiden mukaan. Talot ovat museaalisella rakennuskaavalla suojeltuja. Killinkoski valittiin valtioneuvoston ja museoviraston toimesta yhdeksi valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Killinkosken alueella on tällä hetkellä n. 300 taloutta. Huolimatta väestömäärän vähenemisestä, kylän peruspalvelutaso on kylän kokon nähden hyvä. Koulu, päivähoido-, kansalaisopisto- ja muut vapaa-ajan palvelut (liikunta- ja harrastustilat) ovat jopa erinomaiset. Killinkoskelaiset ovat tehdyn kyläsuunnitelman yhteydessä todenneet vanhan totuuden kissasta ja kissan hännästä, eli kukaan meitä ei auta ellemmme itse sitä tee. Kylämme yhtenä tärkeimpänä vahvuutena onkin vahva yhteistyö- ja järjestöperinne, talkoohenki ja ennakkoluulottomuus. 2005 Killinkoski valittiin Pirkanmaan Vuoden Kyläksi juuri aktiivisen kyläyhdistystoiminnan, sekä Wanhan tehtaan miljöön kunnossapidon ja kehittämisen ansiosta. Valtioneuvoston ja Museoviraston toimesta Killinkoski valittiin myös yhdeksi valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi Suomessa. Vuonna 2014 Killinkosken kyläyhdistys sai Virtain kaupungin myöntämän Virrat-palkinnon tunnustuksena aktiivisesta toiminnasta.

Killinkosken nettisivut: www.killinkoski.fi

Liity myös kylämme ystäväksi Facebookissa sivulla **Killinkoski Wanha Tehdasmiljöö** niin saat ajankohtaista tietoa kylämme tapahtumista.

Killinkosken kylähistoria tiivistettynä jääkaudelta nykypäivään asti.

A I K A J A N A

Jääkausi – Killi-jättiläinen repäisi irti kotivuorensa huipun ja sinkosi sen vihollistaan kohti. Vuorenhuippu pirstoutui tuhansiksi palasiksi – näin syntyi Killinkoski

1569 – Paavo Pylkäs perustaa Pylkkään kanttilan. Kylän nimeksi tuli Pylkkään kylä, joka sitten muutettiin Toisveden kyläksi ja 1900-luvun alussa kosken mukaan Killinkoskeksi.

1883 – Kaksi ruotsinkielistä herraa, Petter Gustaf Holm ja Mathias Bonn, olivat kuulleet Virtain ja Ähtärin rajalla olevasta suuresta koskesta. Retkeilytään kylän maastossa herrat totesivat alueen sopivan erinomaisesti teolliseen käyttöön.

1886 – Virdois Spinneri & Väfveri Fabriks Aktiebolag – Virtain Kehruu & Kutomatehdas Osakeyhtiö perustettiin.

1895 – Holm perusti uuden tehtaan: Suomen Makaronitehdas Oy:n, joka oli laatuaan Suomen ensimmäinen. Muutaman vuoden toimittuaan tehdas jouduttiin lopettamaan kannattamattomana Karl Fazerin perustettua makaronitehtaan Helsinkiin. Fazerin tehtaan tuotantokustannukset olivat huomattavasti alaisemmat ja markkina-alueet lähellä.

1898 – Nauhatehtaasta muodostettiin osakeyhtiö Ab P.G.Holm Oy, osakkaina olivat Holmin lisäksi hänen vaimonsa sisarentytär Edith Rönnqvist, Carl Neu ja arkkitehti Josef Stenbäck. Koska Holmin sairaus oli puhjennut uudestaan, tehtaan johtajaksi tuli Edith Rönnqvist, ja Carl Neu lopetettuaan oman taidekutomonsa aloitti teknillisenä johtajana. Edith Rönnqvist lienee ollut Suomen ensimmäisiä naisteollisuusjohtajia.

1902 – Kehruutehdas myytiin pankinjohtaja Snellmannille ja insinööri Durchmanille.

1903 – Ensimmäinen työväenyhdistys perustetaan. Yhdistyksen yhteyteen perustettiin lisäksi oma kirjasto, naisjaosto, raittiusseura, puhujaseura, näytelmäkerho, oma käsinkirjoitettu sanomalehti, urheilukerho, torvisoittokunta, ja Puna-kaarti (1906).

1910 – Kehruutehtaan omistajat aloittivat puuhioketehtaan rakentamisen, joka valmistui 1911 ja sai nimekseen Killinkosken Tehdasten Osakeyhtiö (myöh. Ab J.W. Enqvist Oy). Massatehtaan, kuten kyläläiset sitä kutsuivat, valmistumisen myötä kehruutehdas lopetti toimintansa. Lisäksi rakennettiin Killinkosken niskalle pato tasaamaan jatkuva veden saanti puuhiomon voimalaitoksen käyttövoimaksi.

1917 – Pitäjän ensimmäinen urheiluseura Killinkosken Myrsky muodostetaan.

1921 – Killinkosken Rukoushuoneyhdistys r.y. perustettiin, tavoitteenaan kirkon ja hautausmaan saaminen kylään.

1923 – Palokunta-aate saapui Virtain kylistä ensimmäiseksi Killinkoskelle ja VPK perustettiin. Samana vuonna maaliskuussa käynnistyi myöskin MLL-Killinkosken osaston toiminta.

1928 – Killinkosken kirkko valmistui, suunnittelijana maamme tunnetuin kirkkoarkkitehti Josef Stenbäck. Hän oli nauhatehtaan perustajan Petter Gustaf Holmin lanko ja itsekin osakkaana kehruu- ja nauhatehtaassa. Osakkuudesta johtuen hän on myöskin suunnitellut nauhatehtaan 1908 ja 1922 valmistuneet tehdastilat.

30–40-luku: Killinkosken kehitys jatkui vakaana ja kylä kasvoi voimakkaasti. Sota tosin koetteli rankasti lähes kaikkia perheitä, sen voi havaita hautausmaalla sankarihautojen rivistöistä.

1950-luku: Kylän asukasluku oli suurimmillaan, työpaikkojakin oli n 500, erilaisia kauppaliikkeitä toistakymmentä- modistiliikkeestä ja pyöräkorjaamosta apteekkiin. Sotien jälkeen Killinkoskelle asutettiin paljon luovutetun Karjalan väestöä lähinnä Lumivaarasta.

1954 – Enqvistin massatehdas lopetetaan ja Soininkosken voimalaitoksen pato murtui. Padon murtumista pidettiin muodollisena syynä tehtaan lopettamiselle. J.W. Enqvistin tehtaiden osakkeet siirtyivät kanadanranskalaisille ja ranskalaiselle saippuatehtailijalle Beckille. Tehtaan lopettaminen oli kova isku Killinkoskelle ja koko Virtaille. P.G. Holmin nauhatehdas jatkoi kuitenkin kylällä toimintaansa. Carl Neun ja Edith Rönnqvistin kuoltua tehtaanosakkeet siirtyivät testamentin kautta niin, että Kutomo & Punomon pääomistajaksi tuli Åbo Akademi.

1950–2000-luku: Yli satavuotista P.G. Holmin nauhateollisuusperinnettä jatkaa edelleen tänä päivänäkin Pohjoismaiden suurin nauhatehdas Inka Oy.

1999 – Wanhan Tehtaan kehittäminen ja kunnostus matkailukohteeksi alkaa Killinkosken kyläyhdistys ry:n toimesta.

2000 – Kesäksi avautuu Wanhalla tehtaalla Galleria Killin Kalleria, nauhamuseo, kuvittaja Marjaliisa Pitkärannan työtila, Peltolan perheen taidegalleria sekä Kirjakirppu.

2000–2004: Wanhan tehtaan kunnostustyöt jatkuvat. Entinen reikäkorttivarasto kunnostetaan näyttelytilaksi ja silkkikutomohalliin perustetaan suuri kirputorihalli. Entinen Inkan tehtaanmyymälä aloittaa kyläyhdistyksen hallinnoimana Nauhala Oy:n nimellä. Wanhan Tehtaan kävijämäärät kasvavat vuosi vuodelta, alkaen muutamasta tuhannesta ja kasvaen seuraavan kymmenen vuoden aikana reiluun 20 000 kävijään vuodessa.

2005 – Syksyllä saapuu ilouutisia: Killinkoski on valittu Pirkanmaan Vuoden Kyläksi. 18.11. vietetään myös Killinkosken kyläkirjan julkaisutilaisuutta. Kylän koko historian kattava teos valmistuu vihdoin vuosien taustatyön jälkeen.

2007 – Yhteistyö Suomen Valokuvahistoriallisen yhdistyksen kanssa alkaa. Kesäkuussa avautuu Kamerataivas – Suomen Kameramuseo. Yhteistyö yhdistysten välillä jatkuu aina tähän päivään asti ja Kamerataivaan toiminta laajenee entisestään näyttelytoiminnan ja valokuvauskurssien muodossa.

2009 – Killinkoskesta Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -kohde, RKY (Valtioneuvosto ja Museovirasto).

2014 – Kyläyhdistykselle Virrat-palkinto tunnustuksena vuosia kestäneestä aktiivisesta toiminnasta kyläyhteisön hyväksi.

2017 – Laajan yhteistyön tuloksena rakennettu Into-keskus avautuu Wanhalla Tehtaalla. Killinkoskella toiminta kyläelämän, matkailun ja tapahtumien kehittämisessä sekä työllistämistoiminnassa jatkuu. Kyläyhdistys jatkaa positiivisin mielin kohti tulevaisuutta ja sen mukanaan tuomia uusia seikkailuja!

KILLINKOSKEN KIRKKO 90V

Killinkosken kirkko, edesmenneen Killinkoskelaisen kuvittajan Marjaliisa Pitkärannan maalaamana.

Killinkosken puukirkon (joka valmistui 1928) suunnitteli Suomen tuotteliain kirkkoarkkitehti **Josef Stenbäck**, ja se jäikin hänen viimeiseksi toteutetuksi työkseen. Kirkko on yksi hänen tuotannossaan harvinaisista puukirkoista.

Josef Stenbäck oli vahvasti sitä mieltä, että kirkkojen ainoa oikea rakennusmateriaali on kivi, ja ennen kaikkea graniitti. Hän suostui kuitenkin suunnittelemaan Killinkoskelle puukirkon, koska hän oli nauhatehtaan perustajan Petter Gustaf Holmin lanko ja itsekin osakkaana kehruu- ja nauhatehtaassa.

Osakkuudestaan johtuen hän on myöskin suunnitellut nauhatehtaan 1908 ja 1922 valmistuneet tehdastilat. Kirkon rakennustarvikkeet lahjoitti pääosin P.G. Holmin johtajapariskunta Edith Rönqvist ja Carl Neu. Rakennussuunnitelmat sotki alkanut maailmansota. Kirkkohankkeen rahoittajat ja toteuttajat Carl Neu Saksan kansalaisena ja Edith Rönqvist hänen puolisonaan karkotettiin Suomesta (Venäjä ja Saksa olivat sodassa keskenään). Uusi tehtaanjohto ja työntekijät olivat sitä mieltä, ettei Killinkoskella kirkkoa tarvita vaan työläisten asuntoja, ja niin kirkon varatuista hirsistä rakennettiin ns. Ryttylän työläisasuntola. Kaikkien yllätykseksi Carl ja Edith Neu palasivat sodan päätyttyä nauhatehtaanjohtajiksi ja joutuivat lahjoittamaan uudet rakennuspuut ja kirkko valmistui 1928 vuosia aiottua myöhemmin.

Vuonna 1921 perustetun Killinkosken Rukoushuoneyhdistys ry:n tavoitteena oli kirkon ja hautausmaan saaminen kylään. Rukoushuoneyhdistys huolehti myöskin papin ja suntion palkoista. Killinkosken kirkko ja hautausmaa olivatkin Suomen luterilaisen kirkon yhteydessä harvinaisessa ”yksityisessä omistuksessa” aina vuoteen 1977 saakka, jolloin Rukoushuoneyhdistys lahjoitti ne Virtain seurakunnalle.

Killinkosken kirkon esittelystä ryhmille kesäaikana voi sopia kyläyhdistyksen kanssa. Yksittäiset tutustumiskäynnit tied. Virtain Srk:n kanslia 044-722 5450 ark. 9-14.

Killinkosken kirkko 90v
Su 29.7.2018 90-vuotisjuhla-messu Killinkosken kirkossa
klo 10-11.30

VUOKRAA JUHLATILA WANHALTA TEHTAALTA

Into-keskuksessa on viihtyisä seminaari- ja juhlatila noin 300 hengelle. Erinomainen akustiikka ja Av-välineet.

Ateriapalvelut tuottaa tilauksesta Ravintola Mikontalo. Katso herkkulliset menut, hinnat ja tarkemmat tiedot netistä.

www.killinkoski.fi

KILLIN JÄTTI PALVELEE KYLÄÄ

Killinkosken keskustassa sijaitseva kyläkauppa Killin Jätti on palvellut vuodesta 2017 lähtien Killinkosken asukkaita, kun ainoa kauppa SIWA lopetti toimintansa. Kylän onneksi rohkea killinkoskelainen yrittäjä Juha Kilpiö tarttui toimeen ja on energisellä innolla ja osaan henkilökunnan, eli toisin sanoen aiemmassakin kyläkaupassa palvelleen Tanja Jokimaaston, avulla kehittänyt kauppa edelleen.

Yrittäjän päivät ovat pitkiä, Kilpiön pyörittäessä myös omaa puutavarayritystä. Työpäivä alkaakin monesti jo aamuyöllä metsäurakointitöillä ja puunkorjuulla, jatkuen iltaan asti välillä myös kaupan kassalla.

Killin Jätin runsas ja monipuolinen valikoima pitää asiakkaat tyytyväisinä. Elintarvikkeiden, virvoitusjuomien ja päivittäistavarojen lisäksi kaupassa on myös oma rautaosasto ja etenkin perheen herkkusuita houkuttava laaja karkkivalikoima. Kaupan ansiosta kylällä säilyvät myös Postin, Matkahuollon ja Veikkauksen palvelut.

Kaupan yhteydessä sijaitsevasta siististä ja tilavasta taukotilasta on muodostunut Killinkosken olohuone johon kyläläiset ja ohikulkijat poikkeavat kahville, tapaamaan tuttuja ja katselemaan televisiota. Kesäiltoina parkkipaikalla kisataan vimmattusti mälkkymestaruuksista ja tavoitteena onkin saada kylälle valtakunnalliset mestaruuskilpailut.

Uusia ideoita jatkuvalla syötöllä kehittelevä Juha jaksaa innostua tulevasta jotta väkeä saadaan liikkeelle ja kauppa saataisiin säilytettyä kylällä. Haaveissa on laavun rakentaminen kauppa vastapäätä, jotta lukuisat kesällä kylälle poikkeavat turistit ja lapsiperheet saisivat mennä nuotiolle makkaraa paistamaan ja syömään eväitä. Fillari- ja kanoottivuokruspalvelut ovat myös suunnitteilla. Klapi-koneen vuokraus alkaa varmuudella jo kevään aikana. Terassia olisi tarkoitus jossain vaiheessa laajentaa ja sen myötä Kilpiö haaveilee olutluvan hankkimisesta.

Tykkää Facebookissa: Kyläkauppa Killin Jätti

Toimintaamme tukevat:

Omistaja-asiakkuus kannattaa. Liity sinäkin!

Olemme suomalainen pankki ja olemme syntyneet asiakkaittamme varten. Omistaja-asiakkaanamme omistat osa pankkiasi ja sinulla on mahdollisuus hyötyä parhaista eduistamme. Omistaja-asiakkuus on sijoitus tulevaisuuteen!

Tervetuloa oman paikkakunnan pankkiin!

Tule käymään tai tutustu meihin vaikka verkossa op.fi/virrat

OP Virrat

KESÄN HAUSKIN KOKO PERHEEN TAPAHTUMA
TULEE TAAS

MUKSU
Festarit

VIRROILLA 6.-8.7.2018

OHJELMASSA
Hevisaurus
Orffit
Muumit
Seikkailusuunnistus
MuksuPiknik

KOKO OHJELMA:
www.muksufestarit.fi

TUU
MUKAAN!

kesä virrat SOI

12.-15.7.2018

mm. Juha Tapio,
Philomela (Into-keskus),
Jorma Hynninen
www.kesavirratsoi.fi

Suomen Valokuvahistoriallinen Yhdistys ry.

Kamerataivas - museo ja filmikuvauksen keskus Virtain Killinkoskella
Klassiset Kameran ja Wanhhat kamerat - tapahtumat vuosittain
Runsas kurssitoiminta kesäisin
Asiantuntemusta ja valokuvausperinteen monipuolista tallennusta

Tule mukaan toimintaan

www.svhy.org svhyry@gmail.com

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pirkanmaan ELY/TE-keskus
tukee hankkeitamme.

Tämänkin julkaisun suunnitteli

LINDAVISION

Graafisen alan osaamista yli 10 vuoden kokemuksella.

www.lindavision.net

1898-2018

inka

120 vuotta

Suomalainen nauhateollisuus sai alkunsa Killinkoskella vuonna 1886, kun P.G. Holm ja Matias Bonn perustivat Virtain Kehruu ja Kutomotehtaan. Holm halusi laajentaa toimintaa 12 vuotta myöhemmin ja perusti nauhatehtaan vuonna 1898.

Juhlavuottaan viettävä Inkan nauhatehdas valmistaa korkealaatuisia kudottuja ja punottuja nauha- ja nyörituotteita teollisiin tarpeisiin useille eri toimialoille. Kaikki Inka-tuotteet valmistetaan Killinkosken tehtaalla. Inkalla panostetaan erityisesti laatuun, toimitusvarmuuteen ja palveluun, ja siksi se onkin Pohjoismaiden johtava nauhatuotteiden valmistaja ja toimittaja.

info@inka.fi www.inka.fi (+358) 10 214 4100

Yhteistyössä mukana

tredu
TAMPEREEN SEUDUN AMMATTIOPISTO

TAMK
TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

LEADER
PoKo

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

NAUHALA OY

Tehdasmyymälä Killinkosken Wanhalla Tehtaalla. Maan laajin remmi- ja nauhatuotevalikoima.

TEHDASMYYMÄLÄ AVOINNA:

MA-PE 10-17
LA 10-15
SU 12-17

1.1.-31.3. sulj. su
Pyhäpäivien poikkeavat
aukioloajat: katso tämän esitteen sivulta 3
Wanhalla Tehtaan aukioloajat

www.killinkoski.fi
Puh. 0400 735 758

KILLINKOSKEN TAPAHTUMAKALENTERI 2018

15.5. Wanhan Tehtaan kirpputori avautuu klo 10.00

15.5.–30.6. Galleria Killin Kalleria: Vanhoja käsitöitä Soininkylästä ja Killinkoskelta

19.5.–30.9. Wanhan Tehtaan kesäkauden avaus – näyttelykesä alkaa klo 10.00. Tule tutustumaan monipuoliseen näyttelytarjontaan Wanhalle Tehtaalle, käy tutkimassa museoitamme, shoppailemassa myymälässä sekä kirpputorihallissa ja poikkeaa makoisalle munkkikahville. Wanha Tehdas avoinna kesäkauden ma–pe 10–17, la 10–15, su 12–17. Talvella rajoitettu aukiolo.

19.5.–30.9. Into-keskus: 8 vuodenaikaa – Meeri Koutaniemi & Reetta Rätty – Kertomuksia ja kuvia Kuusamosta ja kuusamolaisista

19.5.–30.9. Into-keskus: Sadan Vuoden aikahyppy – Karoliina Veijo feat. I. K. Inha -valokuvanäyttely

19.5.–30.9. Into-keskus: Aikamatka Helsinkiin – Signe Brander ja Pete Aarre-Ahtio – kuvapareja Suomen pääkaupungista. Valokuvaaja Signe Brander kuvasi muuttuvan Helsingin näkymiä 1900-luvun alussa. Ilta-Sanomien valokuvaaja Pete Aarre-Ahtio kuvasi samat näkymät uudestaan.

19.5.–30.9. Into-keskus: Kuvankaunis kultakausi – I. K. Inhan ajan naiskuvaajien matkassa – Signe Brander, Vivi Richter, Bertha Lindeman

19.5.–30.6. Kamerataivas: Polkupyörällä Petsamoon 1930 – Suomen viimeisen torikuvaajan Valto Pernun huikeasta polkupyörämatkasta ja kuvaustoiminnasta kertova näyttely

8.–10.6 Kamerataivas: Kamerankorjaustyöpaja – Opastettua tutustumista kameroiden ja valokuvauslaitteiden korjaamiseen, yhteistyössä oppilaiden ja opettajan kanssa. Oppilaat voivat tuoda omia laitteitaan korjattavaksi. Kurssi on kolmepäiväinen, mutta myös lauantaina voi tulla mukaan. Lisätiedot ja ilmoittautuminen www.svhy.org

2.7.–30.7. Kamerataivas: Otso Pietinen – Pietisten mainoskuvaamosta ja Suomessa ainutlaatuisesta valokuvatalosta kertova näyttely

1.7.–31.7. Galleria Killin Kalleria: Virtain taideyhdistyksen näyttely

14.7. Philomela – JA MUUALLA TUULI SOI -konsertti klo 15 Into-keskus, Wanha tehdas

Kuoronjohtaja Marjukka Riihimäki
Anna-Mari Kähärä, piano

Philomelan ja Anna-Mari Kähärän vuosien riemullinen yhteistyö huipentuu keväällä 2018. Yhteistyön hedelmät tallentuvat huhtikuun lopussa studiossa, ja levyllinen Kähärän kuoromusiikkia kajahtaa myös Virroilla yleisön kuultavaksi! Konsertti on osa KesäVirratSoi musiikkitapahtumaa. Liput: Ennakkomyynti 22,50€/17,50€ + välityspalkkio, ovelta ostettaessa 25€/20€

27.7. Peräkonttikirppis klo 15–19 Wanhan Tehtaan miljöössä. Info ja varaukset: 0400 453 054

28.7. Killinkosken toripäivä ja keräilytapahtuma Wanhan Tehtaan miljöössä klo 8–14 monipuolista toriohjelmaa koko perheelle, suositut markkinat jo yli 20 vuoden ajan. Info ja varaukset: 0400 453 054

1.8.–15.9. Kamerataivas: Lapin savotoilla 1961–62 Saksalaisen valokuvaajan Reiner Frommerin kertomuksia Lapin metsätöistä

25.8. Wanhan Tehtaan venetsialaiset (ohjelma tarkentuu myöhemmin)

Pidätämme oikeudet muutoksiin

Lue lisää ajankohtaisista tapahtumista nettisivuiltamme www.killinkoski.fi ja seuraa meitä Facebookissa: Killinkoski Wanha tehdasmiljöö

Julkaisija: Killinkosken Kyläyhdistys ry. 2018
Painatus: Keuruun LaatuPaino
Graafinen suunnittelu ja taitto: Lindavision

Kuvat: © Linda Peltola (ellei toisin mainita)
Juhani Latoniemi (Valokuvaamo Tenhola)
Marjalliisa Pitkäranta (Killinkosken kirkko)
Arto Halttunen (kampaanomuseo)